

בכורות ז

עניין: החילוק שבין דבש דבורים לדבש צירעה

שם משמואל פרשת בלק תרע"ה

והנה לכאורה יש להבין מה זה שאמר בלעם א"כ אברכם היתכן ששונא זה שאמרו עליו שה' שונא יותר מבלק יחפוץ לברכן. ונראה שלכן המשילו בכאן ברכות בלעם לדבש צרעין, והיינו שבלעם אמר שהוא יברכם א"כ היה לו חלק בברכה דומיא דדבש צרעין שממצות אותו מגופן, וא"כ חלק טמא מעורב וטמון בתוך הברכה, והגם שבפיו יברך, בקרבו תהי' טמונה הקללה. וכה"ג להיפוך מצינו בש"ס מ"ק (ט'): שהברכה היתה טמונה בלבוש קללה שבפשיטות היתה נראית כקללה אבל בפנימיות הפירוש היתה ברכה. והטעם שאמרו בלשון זה, כי ידוע שכל דבר שהוא בהעלם יש לו כח ביותר הן לטוב והן ח"ו להיפוך, וכמו תוקף ואריכות גלות אדום מפני שהרע שבו הוא טמון ונעלם ונמשל לחזיר שסימן טומאה שלו הוא בפנים. וזו היתה כוונת המברכים בש"ס מ"ק הנ"ל, ולהיפוך לרע היתה כוונת בלעם שהוא יברכם, היינו שהלבוש יהי' ברכה אבל בקרבו ישים ארבו. וזה שאומרים לא מדובשיך ולא מעוקציך, היינו שהעוקץ טמא שבדבש הצרעה הוא מה שנתמצה מגופו [כי בפשיטות אינו מובן שגם דבורה עוקצת אלא הפירוש כמו שאמרנו]. והכוונה שהיתה שיתברכו ישראל מפי נביא לגויים, היינו שהדיבור יהי' כולו קודש אלא שיעבור דרך פי נביא לגויים וכמ"ש וישם ה' דבר בפי בלעם, ופירש באור החיים ששם הש"י מחיצה בפיו בין פיו להדיבור. ובזוה"ק (ר"י): אמר לי' קב"ה רשע את חשיב דעל ירך יהא ויתקיים ברכה בבני או איפכא, לא צריכין אינון לך כמה דאמרין לצרעה וכו' אלא את שוב אל בלק וכד תפתח פומך לא יהא ברשותך, ולא בפומך תליא מלולא אלא וכה תדבר, הרי כ"ה דומינא לברכא לון כה

ויאמר אלקים אל בלעם לא תלך עמהם וגו' כי ברוך הוא. וברש"י א"כ אברכם אמר לו אינם צריכין לברכתך כי ברוך הוא, משל אומרים לצרעה לא מדובשיך ולא מעוקציך. ויש להבין דבמדרש (ריש פ' דברים) ראויות הין התוכחות לומר מפי בלעם והברכות מפי משה אלא אילו הוכיח בלעם היו ישראל אומרים שונא מוכיחנו ואילו ברכם משה היו אומה"ע אומרים אוהבן ברכן אמר הקב"ה יוכיחן משה שאוהבן ויברכן בלעם ששונאן כדי שיתבררו הברכות והתוכחות ביד ישראל, ע"כ. הרי שרצון הש"י שיברכם בלעם, וכן הוא ברמב"ן שהרצון לפניו יתברך שיברך את ישראל מפי נביא לגויים, עיי"ש. וא"כ מה זה שאמר אינו צריכין לברכתך משל שהיו אומרים לצרעה וכו' שלכאורה הדברים סותרים זא"ז.

ונראה עפ"י דברי הש"ס בכורות (ז'): מפני מה אמרו דבש דבורים מותר מפני שמכניסות אותו לגופן ואין ממצות אותו מגופן, עיי"ש. ומשמע דדבש צרעין דאסור משום שממצות אותו מגופן, ועיי"ש עוד דאפי' ר' יעקב דאמר טעם אחר בהיתר הדבש לא פליג ע"ז דאין ממצות אותו מגופן, אלא דס"ל דאפ"ה הי' אסור משום יוצא מן הטמא אי לאו קרא. ומ"מ למדנו השינוי שבין דבש דבורים לדבש צרעין שדבש צרעין ממצות אותו מגופן:

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON